

Размисли върху живота на духа

Рухи институт

Книга 1

Размисли върху
живота на духа

Рухи институт

Книги в поредицата:

Дадените по-долу заглавия са от поредицата книги на Рухи института, които ще се използват в основната последователност от курсове в системните усилия да се повишат способностите и уменията на младежите и възрастните да служат в своите общности. Рухи институтът също така разработва съвкупност от курсове, които се разклоняват от книга трета за обучаването на учители за бахайските детски класове, както и такива, които се разклоняват от книга пета за подготвянето на аниматори за юношески групи. Те също са посочени в дадения по-долу списък. Трябва да се има предвид, че списъкът може да бъде променен с натрупването на опит в полето на действие и ще се добавят още заглавия, когато някои от разработваните учебни програми достигнат етапа да бъдат широко разпространявани.

- Книга 1 *Размисли върху живота на духа*
- Книга 2 *Да се надигнем да служим*
- Книга 3 *Преподаване в детски класове, Първи клас*
Преподаване в детски класове, Втори клас
Преподаване в детски класове, Трети клас
Преподаване в детски класове, Четвърти клас
- Книга 4 *Двойката Проявления*
- Книга 5 *Да освободим и разгърнем силите и способностите на юношите*
Initial Impulse: Първият курс, брани на Книга 5
Widening Circle: Вторият курс, брани на Книга 5
- Книга 6 *Преподаване на Делото*
- Книга 7 *Да крачим заедно по пътеката на служене*
- Книга 8 *Заветът на Бахаулла*
- Книга 9 *Gaining an Historical Perspective*
- Книга 10 *Building Vibrant Communities*
- Книга 11 *Material Means*
- Книга 12 (предстои)
- Книга 13 *Engaging in Social Action*
- Книга 14 (предстои)

Copyright © 2020 by the Ruhi Foundation, Colombia
All rights reserved. Edition 4.1.2.PE.PV (provisional translation) in Bulgarian published in November 2020

Originally published in Spanish as *Reflexiones sobre la vida del espíritu*
Copyright © 1987, 1995, 2008, 2020 by the Ruhi Foundation, Colombia
ISBN 978-958-59880-3-3

Право за ограничено публикуване на тази книга в България е дадено на Национален духовен съвет на бахаите в България от Ruhi Institute.

Ruhi Institute
Cali, Colombia
Email: instituto@ruhi.org
Website: www.ruhi.org

Съдържание

Кратко напътствие към менторите	v
Разбиране на бахайските писания	1
Молитвата	15
Животът и смъртта.....	31

Кратко напътствие към менторите

Броят на местата по света, където се изучава *Размисли върху живота на духа* – първата книга в основната поредица на предлаганите от Рухи института курсове, расте вече години наред. В повечето случаи материалът се чете и обсъжда от група приятели, които образуват учебен кръг. Те може да се срещат редовно, да се съберат по време на организирана за интензивно обучение кампания или на лагер по време на училищните ваканции. Независимо от начина, един от членовете на групата изпълнява ролята на ментор. Връзката между ментора и другите участници не е от типа учител - ученик; всички участват съзнателно в един процес, в който всеки се стреми да се учи. Но менторът също така не е незаинтересован и пасивен помощник. След като е изучил достатъчно курсове от поредицата и е участвал в препоръчваните от тях дейности на служене, той или тя вече може да помага на членовете на дадена група да постиганат целта на изучавания материал. За тези, които действат като ментори на Книга 1, може да се окаже полезно от време на време да преглеждат представените в това въведение идеи.

По целия свят участващите в този курс са хора с различен произход. Някои са вече членове на Бахайската общност, които искат да подобрят способността си да служат на Делото, което са приели. Други гледат на курса като начален етап да научат нещо за Бахайската вяра като религия. А трети са привлечени от бахайските идеи и искат да се запознаят с целите, стремежите и начинанията на общността. Има също така и един все по-нарастващ брой млади хора, които, стремейки се да развият своите умения да служат на обществото, често пъти чрез една или друга програма, предлагана от Бахайската общност, изучават този курс като първа стъпка.

Още от самото начало трябва да е ясно на всеки участник, че курсовете на Рухи института очертават пътека на отдаване на служба на човечеството, по която всеки от нас върви със свой ритъм, помагайки и получавайки помощ от другите. Следването на тази пътека заключава само по себе си стремеж за осъществяването на една двустранна нравствена цел – постигането на собствен духовен и интелектуален растеж, както и допринасянето за трансформирането на обществото. Напредването по тази пътека налага развиването на няколко способности, които изискват разбиране и знание, духовни качества и похвално отношение, както и множество умения и вещина. Източниците на знание и информация, от които книгите на Института черпят, са от една страна ученията на Бахайската вяра, а от друга – трупацията се опит на световната Бахайска общност в подпомагането на развитието и напредъка на материалната и духовна цивилизация. Онова, което вдъхновява Института, е визията на Бахаулла за това какви личности можем да бъдем и каква цивилизация можем да изградим. Предполага се, че всички участници, независимо от своя произход, са отворени да приемат тази визия, която е ясно формулирана във всяка част на всички книги.

В един свят, в който вероизповеданията и идеологиите са готови да използват всички възможни средства, за да спечелят поддръжници, човек, който не е запознат с Вярата, може да има искрени въпроси за намеренията на Рухи института и по-специално неща като: „Очаква ли се от мен да сменя религията си?“ или „Това покана да се присъединя

към религия ли е?“ Подобни въпроси дават възможност на ментора да обясни целта на поредицата от курсове, както е описано по-горе. И той може да добави, че макар и да е естествено бахаите да имат голямото желание техните приятели да се присъединят към общността, собствените им учения им забраняват да покръстват другите. Следването на разкритата в курсовете на Института пътека на служене призовава към непрестанно задълбочаване на разбирането на ученията на Бахаулла, поради което материалите се опитват да ги представят ясно; приемането и вярата са въпроси, по които всеки трябва да размишлява свободно и без натиск.

И затова не е никак изненадващо, че тази първа книга започва с въпроса за разбирането и осмислянето, който е толкова важен и централен за всички книги в поредицата. Да се чете от Светите Писания не е същото като да се четат хилядите страници, през които човек преминава в живота си. Затова частта „Разбиране на Бахайските Писания“ се стреми да развие и да затвърди навика да се четат откъси от Светите текстове всеки ден и да се медитира върху тяхното значение – един навик, който ще помага много на участниците, когато те поемат по своята пътека на служене. За да може да ги напътства в тяхното учене, менторът трябва много добре да осмисли тази тема.

Бахайските Писания съдържат много дълбоки духовни истини и, макар да полагаме усилия добре да разбираме тяхното безгранично значение, знаем, че никога не ще успеем напълно да го постигнем. Обикновено придобиваме една обща представа за непосредственото значение на даден откъс, когато го прочитаме за първи път и това служи за отправна точка на Раздел 1 на тази част. Затова, след като прочетат цитата „Напредъкът и подобряването на света може да се постигне чрез чисти и добри дела, чрез похвално и благопристойно поведение,“ към участниците се отправя просто въпроса: „Как може да се постигне напредъкът на света?“ На пръв поглед повечето от въпросите и упражненията от този вид изглеждат твърде елементарни. Но натрупаният в продължение на много години опит оправдава решението на Института да започне по този начин. Ние всички имаме нужда да ни се напомни, че, в своята прибрзаност да разкрие различните пластове на истината в даден откъс, умът не трябва да пренебрегва очевидното значение и смисъл. Обръщането на внимание на това първо ниво на разбиране се оказва също така изключително важно за груповата консултация – то затвърждава единомислието, което се постига лесно, когато позволим на личните ни мнения да бъдат озарени от Божествената мъдрост.

Тук е важно да се отбележи, че осъзнаването на прякото значение на повечето откъси не се улеснява от дългите дискусии върху отделни думи, извадени от контекста. Но същевременно понякога може да се наложи групата да потърси значението на думата в речник. По-плодотворно обаче ще е участниците да се научат да долавят смисъла на думите от цялото изречение и параграф.

За да се вникне отвъд непосредственото пряко значение, би било от полза да се споделят примери, които показват как тези идеи могат да намерят конкретен израз. Затова са нужни ясни упражнения. Например в Раздел 2 от участниците се иска да определят в светлината на току-що прочетен откъс дали определени качества са похвални или не. В подобно упражнение в Раздел 4 им се предлага да изброят пет добродетели и след това да решат дали е възможно да се постигне която и да е от тях

без да притежаваме добродетелта правдивост, обяснена в Писанията като „основата на всички човешки добродетели.“

За да постигне своята цел, тази част изисква още по-задълбочено разбиране, като предизвиква участниците да се замислят върху някои следствия от представените откъси. В Раздел 2 от тях се иска да определят дали е вярно твърдението „Добрите хора по света са толкова малко, че техните дела нямат никакъв ефект“. Като целта тук не е да се стигне до просто споделяне на мнения. Менторът трябва да забави темпото и да помоли участниците да аргументират своите отговори. Групата трябва да стигне до извода, че това твърдение е погрешно, защото противоречи на първия цитат в предишния раздел. Въпросът дали бахаите могат да признават греховете си пред друго е също подобно упражнение. То касае забраната в ученията на изповядването като средство за опрощаване на греховете, което, въпреки че не е категорично изразено в изучаваните откъси, може да се извлече след анализирането на значението на израза „Преценявай всеки ден делата си, преди да бъдеш призован да дадеш сметка за тях.“

Но в никакъв случай упражненията в тази част не се опитват да обхванат целия диапазон от значение и смисъл, заложен в откъсите, за които говорим. Един от въпросите, върху които трябва всеки ментор сериозно да се замисли, е колко продължителна да е дискусиата върху всяко упражнение. Тук е важно да се има предвид, че продължителните разисквания, базирани на представянето на свързани, но странични идеи, обикновено намалява ефективността на материала. Всяка група трябва да установи един умерен, приемлив ритъм на работа и придвижване напред; участниците трябва да чувстват ясно, че напредват неотклонно според собствените си възможности. Но менторът трябва да е бдителен, така че никой раздел да не бъде разглеждан набързо и повърхностно без задълбочен анализ на упражненията; групите, които са работили по този начин – просто да попълват отговорите – никога не са постигали трайни резултати.

И един последен момент заслужава известно внимание: менторът е този, който трябва да направи необходимото, та всеки член на групата да се чувства ангажиран в процеса на учене, стимулиран от материала. Често пъти провокирането на участие без упражняването на натиск върху отделни личности да говорят и да изразяват мнението си, е голямо предизвикателство. Но още от самото начало трябва да се разбере, че то рядко се преодолява със задаването на въпроси от рода на „Какво означава това за теб?“ Подобни въпроси свеждат знанието и истината в просто мнение. И след това става трудно да се създаде атмосфера, в която консултацията между членовете на групата всъщност да доведе до по-задълбочено разбиране.

Втората част на книгата, също както първата, засяга един съществен навик за воденето на духовен живот – редовното казване на молитви. Още в първия раздел се представя категорично ясно идеята за „пътека на служене“, навеждайки на мисълта, че за да вървим по тази пътека, ние трябва да бъдем всецяло обзети от една двойна цел. Участниците разглеждат няколко въпроса, които предлагат прозрения за естеството на тази цел – тема, която ще бъде разгледана в подробности в следващи курсове.

На фона на тази тема, частта разглежда въпроса за важността на молитвата. Тя възприема подобен на вече обяснения в предишните параграфи подход. Въпросите и упражненията са формулирани така, че да задълбочат разбирането на значението на изучаваните откъси от Писанията. Като се навлиза все повече в материала на тази част, може да се наложи менторът да разсейва съмненията на участниците, анализирайки понятия и представи, водещи началото си от тълкувания и практики в миналото. В някои традиции и предания ритуалите и церемониалността постепенно са засенчили важността от вътрешно духовно състояние и много хора пренебрегват необходимостта от молитва, което за човешката душа е не по-малко съдбоносно от храната за тялото.

Но преди всичко тази част се стреми да разбуди в участниците желанието да „разговарят с Бога“ и да се приближават към Него. Сред разглежданите тук идеи са какво означава да навлезем в молитвено състояние, каква трябва да е нагласата на сърцето и ума ни, когато го правим и каква да бъде заобикалящата ни обстановка било то когато сме сами или сред група. Нещо повече, след като поразсъждават върху породените сили и енергия от колективното богослужение (казване на молитви), участниците биват насърчени да обмислят възможността да организират среща за молитви.

Очакването е, че изучаването на третата част на книгата, „Животът и смъртта“, ще укрепи взетото решение да се върви по пътеката на служене и ще му придаде още по-дълбоко и смислено значение. Служенето ни в този свят можем да осъзнаем най-добре в пълния контекст на живота, което се простира отвъд земното ни съществуване и продължава завинаги с напредването на душите ни през всички Божии светове. Затова чрез процеса на учене и разбиране, вместо на формалното обучение, участниците трябва да могат по-пълно да осъзнават смисъла и важността на това, което правят. Опитът сочи, че единствено когато това осъзнаване започне да се задълбочава, те ще могат да гледат на себе си като на дейни и отговорни „господари“ на собственото си познание.

Всеки раздел от тази част започва с един до три цитата от Бахайските Писания, последвани от няколко упражнения. Езикът на цитираните тук откъси е по-труден и по-сложен отколкото в предишните две части. Не е необходимо разбира се групата да се задълбава върху трудните думи; менторът трябва да направи така, че всеки да схване основната идея, разглеждана във всеки раздел, което всъщност целят да постигнат и упражненията.

Имайки предвид естеството на темата, упражненията, включващи конкретни примери, са малко на брой и не са много нагъсто. Повечето са на ниво концепция. Но трябва да се отбележи, че някои от повдигнатите в упражненията въпроси не могат да се отговорят набързо или ясно и категорично. Те са въведени, за да се стигне до осъзнаване на темата; ако участниците дори просто помислят върху тези въпроси, целта им ще е постигната.

Първите няколко раздела са съсредоточени върху връзката между душата и тялото, които заедно представляват човешкото същество в това измерение на съществуването. Главната идея, представена в тези раздели, е, че душата не е материална същност;

нейната връзка с тялото може да се оприличи на светлината, която се вижда в огледалото. Нито праха, покриващ повърхността на огледалото, нито ако евентуално огледалото се счупи, това няма да повлияе на блясъка и великолепието на самата светлина. Смъртта е само промяна в състоянието, при която се прекъсва връзката между тялото и душата; след това душата продължава да се развива безкрайно и да се приближава към своя Създател.

След това материалът в тази част се насочва към въпроса за целта на живота – да се опознае Бог и да се стигне в Неговото присъствие. Тук дискусиите се въртят около две обширни теми. Първата е целта на живота ни в този свят, а втората – пътуването на душата след смъртта. Душата е Божият знак и може да отразява всички Негови имена и присъщи качества. Но потенциалът на човешкото същество е латентен, скрит: той би могъл да се развие единствено чрез помощта на Божиите Проявление – тези пречисти свети Създания, Които идват сред нас от време на време, за да напътстват и водят човечеството. Чрез духовното образование, което Те ни доставят, могат да бъдат разкрити и проявени скритите в нас съкровища.

А що се отнася до пътуването на душата след смъртта, на участниците се представят поредица от идеи, върху които да размишляват издълбоко: че онези, които са верни на Бог ще постигнат истинско щастие; че никой от нас не може да знае своя край и затова трябва да си прощаваме взаимно и да не се смятаме за нещо повече от другите; че в идния свят, като в този, душата ще продължи да напредва и духовните способности, които развиваме тук ще ни помагат там; че ще разпознаем нашите обични в отвъдните царства, ще помним живота си в този свят и ще се радваме на другарството на свети и възвисени души.

Тази част приключва с един откъс от Писанията на Бахаулла, който ни уверява в благата на идния свят и ни убеждава да не позволяваме на промените, превратностите и случайностите в този живот да ни натъжават. Участниците се приканват да размислят върху изводите и последствията от това, което са научили, върху техния собствен живот.

Разбиране на бахайските писания

Цел

Да се затвърди навика ежедневно да се четат
откъси от светите Писания
и да се размишлява върху тяхното значение

РАЗДЕЛ 1

Целта на тази част е да ви помогне да развиете и затвърдите навика всеки ден да четете откъси от Светите Писания и да размишлявате върху тяхното значение. Започваме със семпло/обикновено упражнение, което ви кани да прочитате по едно изречение от Писанията и да отговорите на въпрос, чийто отговор е самото изречение. Въпреки че е лесно за изпълнение, упражнението ще ви помогне да размислите върху значението на цитираните твърдения и да ги запомните.

Подобряването на света може да се постигне чрез чисти и добри дела, чрез похвално и благопристойно поведение.¹

Как може да се постигне подобряването на света? _____

Внимавайте, о, хора на Баха, да не тръгнете по пътя на онези, чиито думи се различават от делата им.²

По чий път не трябва да вървим? _____

О, Сине на битието! Преценявай всеки ден делата си, преди да бъдеш призован да дадеш сметка за тях.³

Какво трябва да правим, преди да бъдем призовани да даваме сметка? _____

Кажи: О, братко! Нека делата, а не думите да бъдат твоята украса.⁴

Каква трябва да бъде истинската ни украса? _____

Благочестивите слова и чистите, добри дела се издигат към небесата на божествената слава.⁵

Какво правят благочестивите слова и чистите, добри дела? _____

РАЗДЕЛ 2

Следват няколко упражнения, свързани с цитатите, които току що прочетохте. Те целят да ви помогнат да продължите да разсъждавате в групата върху значението на тези откъси и не трябва да ги правите механично. Това не означава, че е нужно за всяко упражнение да провеждате дълги дискусии. Но, когато упражнението е по-сложно и предизвикателно, менторът на вашата група ще ви помогне да го анализирате и проучите по-обстойно.

1. Когато нещо е „похвално“ означава, че заслужава похвала. Кое от следните неща е похвално?

- Да бъдеш добър работник
- Да уважаваш другите хора
- Да бъдеш прилежен
- Да лъжеш
- Да бъдеш мързелив
- Да служиш на другите

2. Какво означава изразът „преди да бъдеш призован да дадеш сметка за тях“? _____

3. Кои от следните твърдения са верни?

- Добрите хора по света са толкова малко, че техните действия нямат никакъв ефект.
- Нещо е правилно, когато е в съгласие с мнението на другите хора.
- Нещо е правилно, когато е в съгласие с ученията на Бог.

4. Кои от следните дела са чисти и добри?

- Да се грижиш за деца и да ги учиш
- Да крадеш
- Да се молиш за напредъка на другите
- Да кажеш някоя малка лъжа, за да избегнем неприятности
- Да помогнеш на някого и да очакваш награда

5. В коя от следните ситуации думите на човека се разминават с неговите дела?

- Някой непрекъснато повтаря, че трябва да сме единни, но се държи така, че създава конфликти.
- Някой възхвалява ценността на целомъдрения живот, но има сексуална връзка извън брака.

_____ Някой пие алкохол от време на време, а същевременно заявява, че е последовател на религия, която забранява употребата на алкохол.

_____ Някой пропагандира равноправието на мъжете и жените, но като работодател заплаща за една и съща работа на жените по-малко отколкото на мъжете.

6. Позволено ли е на бахай да се изповядва пред друг човек? _____
7. Какво трябва той или тя да правят вместо да се изповядват? _____

8. Какво означава изразът „небесата на Божествената слава“? _____

9. Какъв ефект оказват върху света лошите дела? _____

10. Какъв ефект имат лошите дела върху тези, които ги извършват? _____

РАЗДЕЛ 3

Сега прочетете и размислете върху следните цитати от Писанията. После се опитайте да ги запомните.

Правдивостта е основата на всички човешки добродетели.⁶

1. Кое е основата на всички човешки добродетели? _____

Без правдивост, напредъкът и успехът за всяка душа е невъзможен във всички Божии светове.⁷

2. Какво е невъзможно без правдивост? _____

Украсете речта си, о, хора, с правдивост и разхубавете душите си с украсата на честността.⁸

3. С какво трябва да украсим речта си? _____

4. С какво трябва да разхубавим душите си? _____

Нека окото ви бъде целомъдрено, ръката ви надеждна, езикът ви честен и сърцето ви просветено.⁹

5. Какво трябва да бъде окото ни? _____ Ръката ни? _____
Езикът ни? _____ Сърцето ни? _____

Тези, които обитават Божия храм и са настанени на места с непреходна красота и слава, ще откажат, дори и да умират от глад, да посегнат и да присвоят незаконно собствеността на ближния, колкото и нечестен и презрян да е той.¹⁰

6. Какво трябва да отказваме да правим, дори и да умираме от глад? _____

РАЗДЕЛ 4

Както вероятно сте забелязали в Раздел 2 някои от упражненията в тази част изискват точни отговори. В такива случаи, ако сте несигурни, менторът на вашата група ще ви помогне заедно с другите участници да достигнете до единомислие. При други упражнения е важна самата дискусия и не се очаква конкретен отговор. В последващите упражнения номер 3 е от първия вид, докато номер 6 попада във втората категория.

1. Правдивостта е в основата на всички човешки добродетели. Избройте пет добродетели: _____

2. Можем ли да постигнем тези добродетели без правдивост? _____

3. Кои от следните твърдения са верни?

_____ Човек може да е справедлив, дори и да казва лъжи.

_____ Този, който краде, е с надеждни ръце.

_____ Надеждната ръка никога не докосва онова, което не ѝ принадлежи.

_____ Да се гледат порнографски издания е в противоречие със съвета на Бахаулла да имаме целомъдрени очи.

- _____ Правдивост означава да не се лъже.
- _____ Честността е украса на душата.
- _____ Този, който не говори истина, може да напредва духовно.
- _____ Няма нищо лошо да се казват лъжи от време на време.
- _____ Кражбата е приемлива от Бога, ако човек е гладен.
- _____ Да вземеш нещо без позволение от неговия собственик, мислейки си че ще го върнеш по-късно, не е кражба.
- _____ Когато постъпваме честно и сме доблестни и справедливи, сърцето ни е просветено.
- _____ Не е възможно да се създаде успешен бизнес без да се мами по малко.

7. Може ли човек да лъже себе си? _____
8. Какво губим когато казваме лъжа? _____

9. Какъв щеше да е светът, ако всички ние сме правдиви и честни? _____

РАЗДЕЛ 5

Прочетете следните цитати и се опитайте да ги научите наизуст. Помненето на цитати от Писанията носи много блага и трябва да полагате максимални усилия да го правите. Разбира се, не всеки може лесно да запамятава откъси. Но като се стараем, това ни помага да запечатим дълбоко в сърцата и умовете си тези идеи и да можем да ги изразяваме с възможно най-близки до оригиналния текст думи.

Благата реч е магнетитът на човешките сърца. Тя е хлябът на духа, тя дава значение на думите, тя е изворът на светлината на разума и на мъдростта.¹¹

1. Как може да бъде описана благата реч? _____

2. Какъв ефект има благата реч върху думите? _____

О, вие, възлюбени на Господа! В това свещено Изповедание в никакъв случай не са позволени конфликтите и раздора. Всеки, който напада другите, лишава себе си от Божията благодат.¹²

3. Какво не е позволено в това Изповедание според горния цитат? _____

4. Какво прави на себе си този, който напада другите? _____

Нищо в този Ден не може да нанесе по-голяма вреда на Делото от разногласието и раздора, свадата, отчуждението и равнодушието сред възлюбените на Бога.¹³

5. Какво носи най-голяма вреда на Божието Дело? _____

Не се задоволявай да проявяваш приятелство само на думи, нека сърцето ти гори с нежна обич и доброта към всички, с които се пресичат пътищата ти.¹⁴

6. Какъв вид приятелство не трябва да ни задоволява? _____

7. Какво трябва да гори ярко в сърцата ни? _____

Когато ви споходи мисъл за война, противопоставете ѝ се с по-силна мисъл за мир. Мисълта на омраза трябва да бъде унищожена с по-силна мисъл на любов.¹⁵

8. Какво трябва да се противопостави на мисълта за война? _____

9. С какво трябва да се унищожи мисълта на омраза? _____

РАЗДЕЛ 6

Имайки предвид горните цитати, направете следните упражнения:

1. „Магнетит“ е друга дума за магнит. По какъв начин благата реч действа като магнит? _____
2. Кои от следните изречения са блага реч?
- _____ “Не ми досаждай!”
 - _____ “Защо не го разбираш?”
 - _____ “Бихте ли изчакали, моля?”
 - _____ “Какви ужасни деца!”
 - _____ “Благодаря ви, много сте любезни.”
 - _____ “Нямам никакво време за теб сега. Зает съм.”
3. При кои от следните ситуации има конфликт или свада?
- _____ Двама души изразяват различно мнение по дадена тема по време на консултация.
 - _____ Двама души са ядосани и спорят един с друг по време на консултация.
 - _____ Двама души спират да посещават ежеседмичната молитвена среща, защото не си говорят.
 - _____ Членове на един екип, които работят заедно върху проект, не спират да се оплакват, като всеки казва, че останалите не изпълняват задачите си.
4. Коя от следните ситуации показва признаци на отчуждение?
- _____ Двама приятели минават един край друг на улицата, но не си обръщат внимание.
 - _____ Някой идва на молитвена среща и всички я/го поздравяват сърдечно.
 - _____ Въпреки че са любезни един с друг, двама членове на една група нямат желание да участват в един и същ проект.
5. Преценете дали следните твърдения са верни:
- _____ Трябва да казваме точно онова, което мислим за другите без значение дали това ще ги нарани.
 - _____ Няма нищо лошо в това да се казват лъжи, за да се избегне конфликт.
 - _____ Конфликтът може да се преодолее с обич и доброта.
 - _____ Думите имат по-силен ефект, когато са изречени с обич.
 - _____ Няма нищо лошо в това да се сбием с някой, ако той започне пръв.
 - _____ Човек има право да е рязък с другите, когато е болен или тъжен.
 - _____ Не е учтиво да се смеем на другите, когато направят нещо погрешно.

_____ Когато приятели са се огорчили и изпитват неприязън, всеки един от тях трябва да положи специални усилия да се сближи с другия.

_____ Когато приятели са се огорчили и изпитват неприязън, всеки трябва да изчака другият да направи опит да се сближат.

РАЗДЕЛ 7

Прочетете следните цитати и ги научете наизуст.

...злословенето гаси светлината на сърцето и убива живота на душата.¹⁶

Не говори за греховете на другите, тъй като ти самият си грешен.¹⁷

Не говори зло, за да не чуеш да говорят зло и не преувеличавай грешките на другите, за да не изглеждат големи твоите собствени грешки...¹⁸

О, Сине на Битието! Как можеш да забравиш своите собствени грешки и да се занимаваш с грешките на другите?¹⁹

1. Какво въздействие има злословенето върху този, който злослови? _____

2. За какво трябва да помислим, преди да започнем да говорим за грешките на другите? _____

3. Какво ще ни се случи, ако преувеличаваме грешките на другите? _____

4. Какво трябва да помним, когато си мислим за грешките на другите? _____

РАЗДЕЛ 8

Имайки предвид горните цитати, направете следните упражнения:

1. Какво се случва с прогреса на душата на човек, който мисли за грешките на другите? _____
2. Какво въздействие има злословенето върху общността? _____

3. Какво правите, когато ваш приятел започне да говори за грешките на друг човек? _

4. Преценете дали следните твърдения са верни:

- _____ Когато говорим за действителните грешки на друг човек, това не е злословене.
- _____ Когато говорим за достойните качества на един човек и същевременно за неговите грешки, ние не злословим.
- _____ Злословенето се е превърнало в общоприета практика в нашето общество и трябва да развием в себе си дисциплината да я избягваме.
- _____ Ако слушащият обещае да не повтори онова, което му казваме за някого, няма вреда от злословенето.
- _____ Злословенето е един от най-големите врагове на единството.
- _____ Ако придобием навика постоянно да говорим за другите, лесно ще започнем да злословим.
- _____ Когато се обсъждат способностите на различни хора по време на заседание на Местния духовен съвет, за да се изберат членове на комитет, това е злословене.
- _____ Когато почувстваме порива да злословим, трябва да си спомним за своите собствени грешки.
- _____ Когато знаем, че даден човек прави нещо, което вреди на Вярата, трябва да го обсъдим с членовете на общността.
- _____ Когато знаем, че даден човек прави нещо, което вреди на Вярата, трябва само да уведомим Местния духовен съвет.
- _____ Няма нищо лошо семейна двойка да говори за грешките на други хора, понеже не трябва да имат тайни помежду си.

РАЗДЕЛ 9

Както споменахме в началото, целта на тази част е да помогне на участниците в техните усилия да развият и затвърдят навика всеки ден да четат от Светите Писания и да размишляват върху тяхното значение. Четенето на Божиите слова всяка сутрин и всяка вечер е едно от ученията на Бахаулла, което допринася за нашето духовно развитие. Следният цитат ни напомня за благата, които получаваме, изпълнявайки това задължение, и ние ви насърчаваме да го научите наизуст:

Потопи се в океана на Моите слова, за да можеш да разгадаеш неговите тайни и да откриеш всички перли на мъдростта, които лежат скрити в дълбините му.²⁰

Сега, като завършихте тази част от книгата, ако искате да имате книга с Писанията на Бахаулла *Съкровените слова* са един добър избор като начало.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Bahá'u'lláh, cited by Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice* [Title translation] (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2006, 2018 printing), par. 39, pp. 36–37.
2. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), CXXXIX, par. 8, p. 345.
3. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 31, p. 11.
4. Ibid., Persian no. 5, p. 24.
5. Ibid., Persian no. 69, p. 46.
6. 'Abdu'l-Bahá, cited by Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice*, par. 40, p. 39.
7. Ibid.
8. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXVI, par. 6, p. 336.
9. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2005 printing), no. 9.5, p. 138.
10. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXVII, par. 3, p. 338.
11. Ibid., CXXXII, par. 5, p. 327.
12. *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1944, 2013 printing), p. 26.
13. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, V, par. 5, p. 8.
14. From a talk given on 16 and 17 October 1911, published in *Paris Talks: Addresses Given by 'Abdu'l-Bahá in 1911* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2016 printing), no. 1.7, p. 6.
15. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 21 October 1911, *ibid.*, no. 6.7, p. 22.
16. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXV, par. 3, p. 300.
17. *The Hidden Words*, Arabic no. 27, p. 10.
18. Ibid., Persian no. 44, p. 37.
19. Ibid., Arabic no. 26, p. 10.
20. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, LXX, par. 2, p. 154.

Молитвата

Цел

Да се помисли задълбочено върху значението и важноста на молитвата
и да се затвърди навика да се казват редовно молитви

РАЗДЕЛ 1

Курсовете на Рухи института се стремят да помогнат на участниците да поемат по пътеката на служене. Ние вървим по тази пътека, тласкани от едно двустранно чувство за цел – да израстваме духовно и интелектуално, както и да допринасяме за трансформацията на обществото. Тези два аспекта на нашия стремеж и воля са неделими. Бахаулла ни съветва в един откъс така:

Не се отдавайте на собствените си грижи, а насочете мислите си към това, което ще подобри съдбините на човечеството и ще пречисти сърцата и душите на хората.¹

А в друг откъс Той прави ясно да се разбере::

... целта, поради която простосмъртните пристъпиха от абсолютното небитие в царството на съществуването е да се трудят за подобряването и напредъка на света и да живеят задружно в сговор и хармония.²

По отношение на духовното ни състояние Бахаулла заявява:

Чистото сърце е като огледало - почисти го с лустрото на любовта и откъсването от всичко освен от Бога, за да може в него да грейне истинското слънце и да настъпи вечната утрин.³

А Абдул Баха ни казва:

Сърцата ви трябва да са чисти и намеренията искрени, за да можете да получите от божествените дарове.⁴

1. Върху какво трябва да се съсредоточат нашите мисли и за какво трябва да сме загрижени? _____

2. Каква е целта, поради която сме пристъпили от абсолютното небитие в царството на съществуването?

3. С какво трябва да почистим огледалото на нашите сърца? _____

4. Какво би ни помогнало да получим от божествените дарове? _____

5. Има ли верни сред следните твърдения?

- Първо трябва да се погрижиш за себе си, а след това може да се погрижиш за другите.
- Ако непрекъснато помагаш на другите, ще загубиш от погледа си собствените си цели.
- Ти си най-добрият приятел за себе си.
- Най-важното е да откриеш какво те прави щастлив.
- Следвай мечтите си и те ще ти донесат щастие.
- Щом не нараняваш другиго, няма значение какво правиш.
- Няма нищо лошо в това мотивите ти да са егоистични стига да правиш добро.

РАЗДЕЛ 2

В основата на нашата двойна цел е убеждението, че ние всички сме създадени възвишени и благородни. Бахаулла казва:

**О, Сине на Духа! Създадох те богат, защо сам се превърна в бедняк?
Направих те благороден, защо сам се унижи? От същността на познанието
Аз ти дадох живот, защо търсиш просветление от другиго освен от Мен?
Изваях те от глината на любовта, как можеш да се занимаваш с другиго?
Вгледай се в душата си, за да Ме намериш в себе си могъщ, властен и
самотворен.⁵**

Като попълните празните места в дадения по-долу текст, това ще ви помогне да помислите върху този откъс.

“О, Сине на Духа! Създадох те _____, защо сам се превърна в _____? _____ те _____, защо сам се _____? От _____ на _____ Аз ти дадох _____, защо _____ от другиго освен от _____? _____ те от глината на _____, как можеш да се _____ с _____? Вгледай се в _____, за да _____ намериш в себе си _____, _____ и _____.”

За да бъдем верни на възвишеността и благородството на нашите души, ние трябва да се обърнем към Източника на нашето съществуване и да се стремим да получим просвещение от Него. Един от най-неустоимите начини за това е казането на молитви. Шоги Ефенди, Пазителят на Вратата, ни казва, че най-важната цел на молитвата е „израстването на личността и на обществото чрез развиването на духовни

добродетели и способности. Първо трябва да се нахрани душата на човека. И тази духовна храна се осигурява най-добре чрез молитвата.”⁶

РАЗДЕЛ 3

Бог е Всезнаещият, Всемъдрият. Той ни е създал и знае какво е в сърцата ни и кое е най-доброто за нас. Той не се нуждае от нашите молитви. Тогава защо се молим?

Абдул Баха казва:

В най-възвишената молитва хората се молят единствено за обичта на Бог, а не защото се боят от Него или от ада, или пък се надяват на блага или на рая. ...Когато човек се влюби в друго човешко същество, за него е невъзможно да се сдържа да не споменава името на своя възлюбен. Колко по-трудно е да се сдържа да не споменава Божието Име, когато Го е заобичал. ... Духовният човек не намира блаженство в друго, освен в споменаването на Бога.⁷

А в отговор на едно запитване, Той обяснява:

Ако един приятел обича друг, не е ли естествено да изпитва желание да му го каже? Макар да знае, че приятелят съзнава обичта му, не иска ли той все пак да му го каже? ... Вярно е, че Бог знае желанията на всяко сърце, но импулсът да се молим е естествен и извира от обичта на човек към Бога.⁸

1. Довършете следните изречения:

а. В _____ молитва хората _____ единствено за _____ на Бог, а не защото се боят от Него или от _____, или пък се надяват на _____ или _____.

б. Когато ние се _____ в друго човешко същество, за него е _____ да се сдържим да не споменаваме _____ на своя _____. Колко по-_____ е да се сдържим да не _____ _____ Име, когато сме _____ Него.

в. Духовният човек не намира _____ в друго, освен в _____ на Бога.

2. Защо казваме молитви? _____

3. Какво означава изразът „възпоменаване на Бога“? _____

4. Кое е най-пламенното желание на един човек, който обича друг човек? _____

5. Откъде извира импулсът да се молим? _____

РАЗДЕЛ 4

В една молитва, разкрита от Бахаулла, четем:

Умолявам Те ... да превърнеш молитвата ми в огън, който да изгори завесите, откъснали ме от Твоята красота, и в светлина, която да ме отведе до океана на Твоето присъствие.⁹

В същата молитва искаме от Бог:

Превърни молитвата ми в извор на животворна вода, о, Господарю мой, чрез който да живея докато върховната Ти власт векува и да Те споменавам във всеки свят от Твоите светове.¹⁰

1. В какъв смисъл молитвата може да бъде като огън? Какво поглъща тя? _____

2. Избройте някои от завесите, които ни откъсват от Бога: _____

3. Молитвата може ли да бъде като светлина? Накъде ни води тя? _____

4. Може ли молитвата да бъде като извор на животворна вода? С какво дарява тя нашите души?

РАЗДЕЛ 5

Прочетете и размислете върху следните думи на Абдул Баха:

В света на съществуването няма нищо по-сладко от молитвата. Човек трябва да живее в състояние на молитва. Най-блаженото е молебственото състояние на призоваване и молене. Молитвата е разговор с Бога. Събеседването с Бога е най-великото постижение, най-прелестното състояние. То поражда одухотвореност, води до осъзнатост и прекрасни, неземни чувства, създава ново влечение към Царството и е причина възвишеният ни разум да е по-чувствителен и възприемчив.¹¹

1. Кое състояние е най-сладко, най-прелестно в света на съществуването? _____

2. Какво означава изразът „молебствено състояние“? _____

3. Избройте някои качества, породени от молитвата: _____

4. Разгледайте отново цитатите, които разучихте в тези няколко раздела и напишете пет изречения за същността на молитвата.

Молитвата е _____
Молитвата е _____
Молитвата е _____
Молитвата е _____
Молитвата е _____

РАЗДЕЛ 6

Прочетете следните думи на Бахаулла и се замислете върху тях:

Напявай, о, слуга Мой, Божиите стихове, които получи, както ги пеят онези, които се приближиха до Него, за да може благозвучието на песента ти да възпламени душата ти и да омае сърцата на всички. Когато в уединението на стаята си някой рецитира разкритите от Бога стихове, вездешните ангели на Всемогъщия разпръскват надлъж и нашир благоуханието на произнесените от устата му слова и карат сърцето на всеки праведен човек да затрепти. И макар отпърво той да не осъзнава техния ефект, силата на Божията милост, с която е удостоен, рано или късно непременно оказва своето въздействие върху душата му. Така са повелени тайните на Божието Откровение според Волята на Този, Който е Изворът на мъдрост и сила.¹²

1. Какво означава думата „напявай“? _____

 2. Как трябва да напяваме Божиите стихове? _____

 3. Какво означава думата „рецитирам“? _____

 4. Какво означава думата „разпръсквам“? _____

 2. Какъв ефект ще има благозвучието на песента ни върху собствената ни душа?

- Какъв ефект ще има благозвучието на песента ни върху сърцата на другите? _____

РАЗДЕЛ 7

Ако желаете, можете да научите наизуст следните два откъса от една молитва, разкрита от Бахаулла:

О, Боже, Боже мой! Твоята воля, която е обгърнала небесата и земята, е по-важна от моите надежди и моите дела. Кълна се в Твоето Най-велико Име, о, Ти, Господарю на всички народи! Аз желая единствено, каквото Ти желаеш и обичам само онова, което Ти обичаш.¹³

Толкова възвишен си Ти, че възхвалата на приближените до Теб не може да се извиси до небесата на близостта до Теб, нито птиците на сърцата на Твоите верни да достигнат до входа на Твоята порта. Свидетелствам, че Ти стоиш над всички качества и достойнства и си по-свят от всички имена. Няма друг Бог освен Теб, Най-възвишеният, Всеславният.¹⁴

РАЗДЕЛ 8

Абдул Баха казва:

Дълг на слугата е да се моли и да търси помощ от Бог, да Го призовава и да проси Неговата подкрепа. Това подобава за ранга на служене, а Господарят

отсъжда каквото пожелае според Неговата ненадмината, съвършена мъдрост.¹⁵

И Той обяснява:

Духът има въздействие; молитвата има духовен ефект. Затова се молим: ,О, Боже! Изцери този болен!‘ Та дано Бог откликне. Има ли значение кой се моли? Бог ще отговори на молитвата на всеки слуга, ако тя е належаща. Милостта Му е огромна, безгранична. Той отговаря на молитвите на всички Свои слуги. Откликва на молитвата на това растение. Растението може би се моли ,О, Боже! Изпрати ми дъжд!‘ Бог отговаря на молитвата и то расте. Бог ще отговори на всички.¹⁶

Естествено е в молитвите си да молим Бог да удовлетвори нашите нужди. Молим се за здравето си и за здравето на любимите ни, молим се за духовния и материалния прогрес на семействата ни, молим се за напътствие. Молим се за сили, за вяра и за потвърждение по пътеката на служене. Когато се молим на Бог, ние трябва разбира се да помним, че целта ни в живота е да съгласуваме волята си с Неговата Воля. Затова трябва да се молим да се изпълни Неговата Воля и да сме готови да се подчиним на това. Ако запомните следните думи на Абдул Баха, те винаги ще ви носят радост и увереност:

О, ти, който обръщаш лицето си към Бога! Затвори очите си за всичко друго и ги отвори за Царството на Всеславния. Моли се за всичко, що пожелаеш само на Него; търси всичко, което искаш само от Него. С един поглед Той дарява стотици хиляди надежди, с един взор изцелява стотици хиляди неизлечими болести, с едно кимване полага балсам върху всяка рана, с един мимолетен поглед освобождава сърцата от оковите на скръбта. Той прави каквото прави, а какъв избор имаме ние? Той изпълнява Своята Воля и заповядва, каквото пожелае. Затова е по-добре за теб да преклониш глава смирено и да се довериш изцяло на Премилостивия Господ Бог.”¹⁷

РАЗДЕЛ 9

От всичко, което изучавахме досега става ясно, че да се обръщаме към Бог с молитва е насъщна потребност за духовния ни живот. Колко мило и прекрасно е да се помолим на Бог щом се събудим сутринта, както и вечер преди да заспим. Колко време да се молим всеки ден и колко молитви да казваме, зависи от това каква нужда имаме и колко сме зажаднали духовно. Във всеки случай винаги можем да изберем от многото молитви, разкрити от Бахаулла, Баб и Абдул Баха. Но Бахаулла е разкрил също така и три ежедневни задължителни молитви. Шоги Ефенди казва:

Ежедневните задължителни молитви са три на брой. Най-кратката се състои от един единствен стих, който трябва да се казва веднъж на двадесет и четири часа по обед. Средната, която започва с думите ,Бог е свидетел, че няма друг Бог освен Него,‘ трябва да бъде казвана три пъти на ден – сутрин, обед и вечер. Тя е придружена от определени движения и жестове. Дългата задължителна молитва, която е най-сложна от трите, трябва да се

казва само веднъж на двадесет и четири часа, както и по всяко време, когато човек пожелае.

Всеки вярващ напълно свободно може да избере която и да е от тях, но е длъжен да казва една, съобразно всички конкретни съпътстващи я указания.¹⁸

И той продължава:

Ежедневните задължителни молитви, заедно с няколко други специални молитви, като например Дългата молитва за изцеление и Посланието до Ахмад, са надарени от Бахаулла с особена сила и значение, поради което трябва да се приемат като такива и да се казват от вярващите с безрезервна вяра и убеденост. Така те ще могат да осъществят по-близко общуване с Бога и да се отъждествят още по-пълно с Неговите закони и наставления.¹⁹

Разкритите от Бахаулла три задължителни молитви се казват, когато сме сами. В Бахайската вяра не съществува онзи вид черкуване, при което задължителната ежедневна молитва да се казва съвместно в група съгласно определен ритуал. Заупокойната молитва е единствената обща публично казвана молитва, предписана от бахайския закон. Тя трябва да се казва преди полагането на тленните останки в гроба от един от присъстващите, докато останалите присъстващи пазят тишина.

1. Какво означава думата „задължителна“? _____

2. Колко ежедневни задължителни молитви е разкрил Бахаулла? _____

3. Трябва ли да казваме и трите молитви всеки ден? _____
4. Ако изберем да казваме Дългата задължителна молитва, колко пъти на ден трябва да го правим? _____
5. А колко пъти, ако изберем Средната задължителна молитва? _____
6. Колко пъти, ако изберем Кратката задължителна молитва? _____
7. Посочете някои от молитвите, които са надарени със специална сила: _____

8. Ако вече не сте го направили, научете наизуст Кратката задължителна молитва:

Свидетелствам, о, Боже мой, че си ме създал, за да Те позная и да Ти се прекланям. Признавам в този миг безсилието ми и мощта Ти, бедността ми и богатството Ти.

Няма друг Бог освен Теб, Помощникът в беда, Себесъщният.²⁰

9. За какво свидетелстваме в тази молитва? _____

РАЗДЕЛ 10

Трябва да помним, че освен онези блага, които получаваме, като се подчиняваме на закона за задължителната молитва и духовната храна, на която се наслаждаваме, когато казваме самостоятелно други молитви, душите ни се ободряват и извисяват, когато слушаме молитвите, рецитирани по време на събирания – малки или големи. Бахаулла ни казва:

Събирайте се заедно с най-голяма радост и разбирателство и рецитирайте стиховете, разкрити от милостивия Господ. Така пред духовната ви същност се отварят вратите на истинското знание и тогава ще почувствате как душите ви се изпълват с постоянство и непоколебимост, а сърцата ви – с лъчезарна радост.²¹

Всички се радваме изключително много като чуваме, че по целия свят се множат хилядократно срещите, на които се събират приятели и съседи, за да общуват с Бога. Световният дом на справедливостта пише:

Молитвените срещи са събития, в които може да се включи всяка душа да вдъхне божествения аромат, да опита сладостта на молитвата, да медитира върху Съзидателното слово, да се понесе на крилете на духа и да общува с единствения Възлюбен. Пораждат се чувства на другарство и обща цел, особено в духовно извисените разговори, които по един естествен начин се подемат в такива моменти и чрез които „градът на човешкото сърце“ може да се отвори.²²

Когато почувстваме необходимостта и желанието да се молим, ние изчакаме малко тихичко, за да прочистим умовете си от земните неща. Докато се молим, мислите ни са съсредоточени върху Бога. Когато свършим да казваме молитвите, оставаме мълчаливи известно време, а не се втурваме веднага да правим нещо друго. Същото важи и когато слушаме молитвите, които други хора казват по време на среща. В такива случаи оставаме в молитвено състояние и се вслушваме внимателно в думите, сякаш ние ги изричаме.

1. С какъв дух трябва да се събираме заедно, за да рецитираме Божиите стихове?

2. Какъв ефект ще има, когато се събираме заедно да рецитираме Божиите стихове? _____

3. Молитвените срещи са събития, в които всяка душа може:

_____,
_____,
_____,
_____, и
_____.

4. Какви чувства се пораждат по време на молитвени срещи? _____

5. Какво е въздействието на духовно извисените разговори, които се подемат по естествен начин по време на молитвените срещи? _____

6. Напишете няколко думи за уважителното отношение, което трябва да имаме по време на казването на молитви, било то когато сме сами или на среща.

РАЗДЕЛ 11

Първата част на тази книга беше съсредоточена върху навика всеки ден да се четат откъси от Писанията и да се размишлява върху тяхното значение. Тук

разсъждавахте върху значимостта на молитвата и така затвърдихте навика да се молите всеки ден. Предишният раздел насочи вниманието ви върху това колко е важно общността да отдава богослужение. Всичко, което учихте досега ви подготвяше да можете, ако пожелаете, да предприемете първото действие по пътеката на служене – да бъдете домакини на молитвена среща.

Като начало можете да научите наизуст няколко молитви и да намерите удобен момент да ги споделите с няколко приятели. В същото време можете да започнете да посещавате поне една молитвена среща във вашата общност и да станете неин ентузиазизиран поддръжник. И така след време да решите да организирате в дома си своя молитвена среща, на която да поканите своите приятели, близки и съседи да се събирате редовно за молитви и приятелство. Не е необичайно двама или трима от участниците в този курс да започнат заедно такава молитвена среща.

Както можете да предположите, няма формула за това как да се организира молитвената среща. Но тя определено е събиране на приятели, при което се споделят молитви, четат се откъси от Писанията и се провеждат извисяващи разговори – всичко това сред една подчертано духовна атмосфера. Бихте ли споделили няколко думи върху всяка от следните идеи в контекста на провеждането на молитвена среща?

Изпращането на сърдечна и изпълнена с обич покана: _____

Създаването на гостоприемна обстановка: _____

Поддържането на благоговейна и духовна атмосфера: _____

Поощряването на изпълнено с радост и веселие приятелско общуване: _____

Насърчаването на духовно извисяващи разговори: _____

БИБЛИОГРАФИЯ

1. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), XLIII, par. 4, p. 105.
2. Bahá'u'lláh, in *Trustworthiness: A Compilation of Extracts from the Bahá'í Writings*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (London: Bahá'í Publishing Trust, 1987), no. 21, p. 5.
3. *The Call of the Divine Beloved: Selected Mystical Works of Bahá'u'lláh* (Haifa: Bahá'í World Centre, 2018), no. 2.43, p. 31.
4. From a talk given on 5 May 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), p. 127.
5. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 13, pp. 6–7.
6. From a letter dated 8 December 1935 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Prayer and Devotional Life: A Compilation of Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá and the Letters of Shoghi Effendi and the Universal House of Justice*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2019), no. 71, p. 31.
7. Words of 'Abdu'l-Bahá, cited by J. E. Esslemont, *Bahá'u'lláh and the New Era: An Introduction to the Bahá'í Faith* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2017 printing), p. 106.
8. Ibid.
9. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers: A Selection of Prayers Revealed by Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2002, 2017 printing), pp. 7–8.
10. Ibid., p. 9.
11. Words of 'Abdu'l-Bahá, cited in *Star of the West*, vol. 8, no. 4 (17 May 1917), p. 41.
12. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXVI, par. 2, p. 334; also in *Bahá'í Prayers*, p. iii.
13. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers*, pp. 8–9.
14. Ibid., p. 12.
15. 'Abdu'l-Bahá, in *Prayer and Devotional Life*, no. 24, p. 7.
16. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 5 August 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace*, p. 345.

-
17. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2010, 2015 printing), no. 22.1, pp. 75–76.
 18. From a letter dated 10 January 1936 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Prayer and Devotional Life*, no. 61, p. 25.
 19. From a letter dated 10 January 1936 written on behalf of Shoghi Effendi, quoted in *Bahá'í Prayers*, p. 301.
 20. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers*, p. 4.
 21. Bahá'u'lláh, in *Prayer and Devotional Life*, no. 68, p. 29.
 22. From a message dated 29 December 2015, published in *Framework for Action: Selected Messages of the Universal House of Justice and Supplementary Material, 2006–2016* (West Palm Beach: Palabra Publications, 2017), no. 35.49, p. 232.

ЖИВОТЪТ И СМЪРТТА

Цел

Да разберем и оценим, че животът не се състои само
от превратностите и случайностите в този свят,
но намира истинската си значимост
в израстването на душата

РАЗДЕЛ 1

Човешката душа е по-възвишена от материята и материалния свят. В една от Своите беседи Абдул Баха обяснява::

Тези материални тела са съставени от атоми; когато атомите започнат да се разделят, настъпва разлагането и идва това, което ние наричаме смърт. ...

Но с душата е различно. Душата не е съчетание от елементи, не се състои от множество атоми, а от една неделима субстанция и затова е вечна. Тя е напълно извън правилата на материалното творение; тя е безсмъртна!¹

1. Какво означава „съставен от“? _____
2. Човешката душа от различни елементи както материалното тяло ли е съставена? _____
3. Човешката душа материална същност ли е? _____

РАЗДЕЛ 2

В писмо, писано от името на Пазителя, се казва, че „душата на човека възниква в момента на зачатие.“² Отговаряйки на въпрос по отношение на значението на думата „зачатие“, Световният дом на справедливостта отбелязва:

Не е намерено нищо в Бахайските писания, което да определи точно биологичният момент и естеството на събитието, описано като „зачатие“. Използването на термина в медицински контекст също се оказва неточно. И действително – едно от разбиранията за зачатие е, че то съвпада с оплождането; но друго разбиране е, че то настъпва след оплождането и закрепването за яйцеклетката, т.е. началото на бременността. Затова може да не е възможно да знаем кога се осъществява свързването на душата с материалното тяло и подобни въпроси вероятно не могат да бъдат разрешени от човешката мисъл или проучване, защото касаят тайните на духовния свят и природата на самата душа.³

1. Кога възниква човешката душа? _____

2. Точно определен биологичен момент ли описва терминът „зачатие“? _____

РАЗДЕЛ 3

Връзката между душата и тялото не е материална; душата не навлиза и не напуска тялото, не заема физическо пространство. Връзката ѝ с тялото е подобна на тази на светлината и огледалото, което я отразява. Светлината се вижда в огледалото, а не е вътре в него. По подобен начин душата не е вътре в тялото. Както посочва Абдул Баха,

разумната душа, или човешкият дух, не живее чрез тялото и не е свойствена неразделна част от него – това ще рече, че тя не влиза в него, тъй като да се намира вътре и да влиза са характеристики на телата, а разумната душа е над всичко това. Душата по начало изобщо не е влизала в тялото, та да се нуждае от друга обител, когато го напусне. Нещо повече, връзката между духът и тялото е също както връзката между тази лампа и огледалото. Ако огледалото е излъскано и съвършено, светлината на лампата се вижда в него, а ако огледалото е покрито в прах или е счупено, светлината остава скрита.”⁴

1. Попълнете празните пространства в дадените по-долу изречения.

- a. Разумната душа, или _____, не живее чрез тялото и не е свойствена, неразделна част от него – това ще рече, че тя не _____.
- b. _____, или човешкият дух, не влиза в тялото, тъй като да се намира вътре и да влиза са _____, а разумната душа е _____.
- c. Душата по начало изобщо не _____, та да се нуждае от _____, когато го напусне.
- d. Връзката между духът и тялото е също както връзката _____.
- e. Ако огледалото е излъскано и съвършено, _____ се вижда в него.
- f. А ако огледалото е покрито в прах или е счупено, _____.

2. На базата на изученото досега преценете дали следните твърдения са верни:

- _____ Душата не принадлежи на материалния свят.
_____ Душата е вътре в тялото.
_____ Тялото владее душата.
_____ Душата е безсмъртна.

- _____ Човек започва да съществува, когато душата се свърже с ембриона.
- _____ Животът на човек започва, когато той се роди в този свят.
- _____ Материалното съществуване на човек продължава след смъртта му.
- _____ Животът се състои от нещата, които ни се случват всекидневно.

3. Използвайте метафората за светлината и огледалото, за да опишете връзката между душата и тялото: _____
- _____
- _____
- _____

РАЗДЕЛ 4

Между душата и тялото, които заедно формират човека, съществува една много специална връзка. Но тя продължава само докато трае земния живот. Когато връзката между тях се прекъсне, те се връщат там, откъдето са произлезли – тялото в света на тленния прах, а душата в духовните Божии светове, където продължава да се развива и усъвършенства. Абдул Баха казва:

Човешкият дух има начало, но няма край. Той продължава да съществува вечно.⁵

Той доуточнява в една от Своите беседи::

Духът не се нуждае от тяло, но тялото се нуждае от дух, иначе не може да живее. Душата може да живее без тяло, но тялото без душата умира.⁶

А Пазителят обяснява:

Що се отнася до душата на човек: Според Бахайските учения човешката душа води началото си от момента, в който се създава ембриона. Тя продължава да се развива и преминава през безкрайни етапи на съществуване след разделянето ѝ с тялото. Така че нейното развитие няма край.⁷

1. Като имате предвид дадените по-горе цитати, отговорете на следните въпроси:
- a. Тялото нуждае ли се от душа? _____
 - b. Душата нуждае ли се от тялото? _____
 - c. Какво се случва с връзката между тялото и душата, когато ние умрем?

- d. Какво става с душата след смъртта? _____

- e. Колко дълго продължава развитието на душата? _____

- f. Кога свършва животът? _____

2. Преценете кои от следните изрази са в съгласие с това, което учихме в тези раздели:

- _____ Смъртта е наказание.
- _____ Връзката между тялото и душата продължава само докато трае земния живот.
- _____ Тялото е способно да се развива безкрайно.
- _____ Душата ще се развива и прогресира завинаги.
- _____ Смъртта е край на живота.
- _____ Когато нашите тела се възродят отново, ще има второ пришествие.
- _____ Душата има по-голяма свобода след смъртта отколкото преди това.
- _____ Животът свършва със смъртта.
- _____ Трябва да се боим от смъртта.
- _____ Душата се нуждае от храна, дрехи, почивка и развлечение.
- _____ Душата се изморява, когато тялото изразходва своята енергия.
- _____ Заболяването или слабостта на тялото не влияят на душата.
- _____ Човек ще продължава да изпитва материални нужди след смъртта си.

РАЗДЕЛ 5

Видяхме, че душата не заема физическо пространство и не функционира според законите на природата, както правят материалните същности. Душата въздейства върху света чрез тялото, но това не е единственият начин, по който тя упражнява своята сила и способности. Бахаулла обявява:

Истина ви казвам: човешката душа е над всякакъв прогрес и регрес. Тя е неподвижна и все пак се извисява; движи се и все пак е неподвижна.⁸

А Абдул Баха ни казва:

Знайте, че въздействието и възприятието на човешкият дух е от два вида. Това ще рече, че човешкият дух има два начина на действие и усещане.

Единият е посредством функциите и органите на тялото. Така вижда чрез очите, чува чрез ушите, говори чрез езика. ...

Другият начин за влияние и действие на духа е без използването на тези функции и органи на тялото.⁹

1. Попълнете празните пространства в следните изречение:
 - a. Човешката душа е над всякакъв _____ и _____ .
 - b. Тя е _____ и все пак _____ .
 - c. _____ се и все пак е _____ .

2. Обяснете двата начина, по които душата възприема и оказва въздействие в този свят: _____

3. Можете ли да дадете примери за действието и влиянието на душата без използването на възможностите на тялото?

РАЗДЕЛ 6

И сега, в светлината на дискусиата в предходните раздели, прочетете следния откъс от Писанията на Бахаулла:

Знай, че душата на човека е извисена над и не зависи от никакви несъвършенства на тялото или ума. Това, че болният показва признаци на слабост, се дължи на препятствията, които се изпречват между душата и тялото му, защото самата душа остава незасегната от каквито и да било телесни болки и страдания. Помисли за светлината на лампата. Въпреки че някой външен предмет може да попречи на блясъка ѝ, самата светлина продължава да сияе с неотслабваща сила. По същият начин и всяка измъчваща тялото на човека болест е препятствие, което пречи на душата да разкрива присъщата си енергия и сила. Когато обаче напусне тялото, тя ще покаже такова превъзходство и ще прояви такова въздействие, на които няма равна сила на земята. Всяка чиста, всяка възвишена и свята

душа ще бъде надарена с огромна сила и способности и ще ликува с безпределна радост.¹⁰

1. Обяснете със собствени думи как несъвършенствата и слабостите на тялото или на ума не могат да повлияят на душата и какво става очевидно, когато тя се раздели с тялото.

2. Ние ще запазим ли своята индивидуалност след смъртта на нашите физически тела?

РАЗДЕЛ 7

Бахаулла ни казва:

А сега по въпроса ти за душата на човека и нейния живот след смъртта. Знай наистина, че душата, след като се отдели от тялото, ще продължи да се развива, докато достигне до Бога във форма и състояние, които нито ходът на годините и столетията, нито промените, превратностите и случайностите на този свят могат да изменят. Тя ще пребъде, докато Божието Царство, Божията върховна власт и могъщество пребъде; ще проявява Божиите знаци и присъщи качества и ще разкрива Божията доброта, благост и щедрост.¹¹

1. Колко дълго ще продължава да се развива душата след физическата смърт? ___

2. В какво състояние душата ще продължава своето безкрайно пътуване към Бога?

3. Посочете някои от качествата и знаците, които душата ще прояви в това си състояние: _____

4. На базата на изученото досега преценете дали следните твърдения са верни:

- Божието Царство ще пребъде вечно.
- Душата има способността да прояви Божиите присъщи качества.
- Молитвите, които казваме за починалите, не оказват влияние върху прогреса на техните души.
- Душата никога не престава да съществува.

РАЗДЕЛ 8

Бахаулла заявява:

Знай, че всяко чуващо ухо, ако се е запазило чисто и неопетнено, трябва по всяко време и от всички посоки да се вслушва в гласа, който изрича тези свещени думи: “Истина ви казвам, ние сме от Бога и при Него ще се върнем.” Тайната на физическата смърт на човека и на неговото завръщане не е била разкрита и остава все още неразгадана. ...

Смъртта предлага на всеки истински вярващ питието, което е всъщност живот. Тя доставя радост и носи доволство. Тя поднася дара на вечния живот.

Що се отнася до онези, вкусили от плода на земното съществуване на човека, който е познанието за единствения истински Бог, възхвалено да е великолепието Му, животът им след това ще е такъв, че Ние не можем го описа. За него знае само Бог, Господарят на всички светове.¹²

О, сине на Всевишния! Аз направих от смъртта вестител на радост за теб. Защо тогава ти скърбиш? Аз направих светлината да излее великолепието си над теб. Защо се криеш ти от нея?

1. Кои от следните твърдения са верни?

- Душата на човека е от Бога и ще се върне при Него.
- Всичкото знание за живота след смъртта принадлежи на Бог.
- За увереният вярващ смъртта е живот.
- Смъртта носи радост.
- Всички знаят тайнството на смъртта.
- Ние трябва да ценим благата на живота, но да не се страхуваме от смъртта, защото тя е вестител на радост.

- _____ Човек не е нужно да се подготвя за живота в следващия свят.
- _____ Онова, от което ще се нуждаем в света на Царството, трябва да придобием и развием тук.
- _____ Целта на този живот е да придобием способностите, които ще са нужни за живота в следващия свят.
- _____ Истинският живот започва, когато човек умира и отива в божественото Царство.
- _____ Истинският живот започва в този свят и продължава след физическата смърт.

2. Посочете някои от потенциалните способности, които човек получава в света на утробата.

3. Посочете някои от уменията и способностите, които трябва да придобием тук за живота след смъртта?

РАЗДЕЛ 10

Бахаулла провъзгласява:

Дългът на всеки човек в този Ден е да достигне до онзи дял от потока благодат, който Бог излива за него. И затова нека никой не се притеснява колко голям или малък е съдът. Делът на един може да се вмести в дланта на ръката му, на друг да се събере в чаша, а на трети – да изпълни дори ведро.¹⁴

1. Отговорете на следните въпроси в светлината на дадения по-горе цитат:

a. Какво е задължението на всеки човек в този Ден? _____

b. Избройте някои благословии, които сте получили от Бога: _____

c. За какво се отнася думата „съдът“ от горния цитат? _____

d. Защо не трябва да се притесняваме „колко голям или малък“ е капацитетът, с който сме надарени? _____

e. Кой са някои от нещата, които ни пречат да получим нашия дял от Божиата благодат? _____

2. Кой от следните твърдения са верни?

_____ Колко „голям или малък“ е нашият капацитет се отнася за това колко сме умни.

_____ За да можем да служим на Бог, трябва да забравим за своите недостатъци и слабости и да положим цялото си доверие в Него.

_____ Ако в този свят не развием способностите и капацитета, които Бог ни е дал, душите ни ще бъдат слаби и немощни, когато пристигнем в следващия свят.

РАЗДЕЛ 11

Бахаулла казва:

Ти Ме питаш за природата на душата. Знай истината, че душата е Божи знак, небесен бисер, чиято същност не са успели да проумеят и най-учените измежду хората; чиято тайна и най-проницателният ум не може да се надява, че някога ще разгадае. Първа сред всички сътворени неща, тя провъзгласява превъзходството на своя Създател, първа признава Неговата красота и слава, първа се придържа здраво към Неговата истина и първа се прекланя благоговейно пред Него.¹⁵

1. Попълнете празните места в следните изречения:

a. Душата е Божи _____.

b. Душата е _____ чиято _____ не са успели да проумеят и най-учените измежду хората, чиято _____ и най-проницателният ум не може да се надява, че някога ще _____.

- c. Душата _____ провъзгласява _____ .
- d. Душата първа _____ Божията красота и слава.
- e. Душата първа _____ към Божията истина.
- f. Душата първа _____ благоговейно пред Бога.

1. Кои от следните твърдения са верни?

- _____ „Да разгадае“ означава да разбере.
- _____ Сред всички сътворени неща, мозъкът е първият, който разпознава и признава Бога.
- _____ “Проницателен” означава остър, прозорлив.
- _____ Ученият човек разбира тайнството на душата.
- _____ Единствено великите философи могат да провъзгласят превъзходството на Бог.
- _____ Не е нужно да мислим за душата, защото никога няма да можем да разберем нейната същност.

РАЗДЕЛ 12

Бахаулла заявява:

Вие сте също като птицата, която, разперила широко могъщите си криле, радостно и уверено се рее из необятните небесни простори докато, подтикната от нуждата да задоволи глада си, се спусне томително към водата и пръстта на земята под нея и, оплетена в мрежите на желанието си, се оказва безсилна да полети отново към висините, откъдето е дошла. Неспособна да се освободи от товара, тегнещ върху омърсените ѝ криле, тази птица, обитавала до преди това небесата, е принудена да си търси място за живеене в прахта. Затова, о, слуги Мои, не омърсявайте крилето си в калта на своеволието и безсмислените желания и не позволявайте те да се изцапат в праха на завистта и на омразата, за да не може нищо да ви попречи да се извисите в небето на Моето божествено познание.¹⁶

1. Довършете дадените по-долу изречения.

- a. Птицата, за която Бахаулла говори в този цитат, е _____ .
- b. Тази птица обитава _____ .
- c. Ако крилето ѝ се омърсят, птицата е принудена да търси убежище в _____ .

2. Сега отговорете на следните въпроси:

- a. Как се „омърсяват“ крилете на душата? _____

- b. Посочете някои от обременяващите неща, които, като „водата и калта на земята“ натежават на крилете на душата. _____

- c. Какво би ни попречило да се реем в небесата на божественото знание? _____

- d. Защо някоя душа би заменила своя небесен дом за прахта на този свят? _____

3. Преценете дали следните твърдения са верни:

- _____ Привързаността към светски неща пречи на духовния ни напредък.
- _____ Своеволието и безсмислените ни желаниа ни възпират да полетим към небесата на божественото знание.
- _____ Завистта и омразата са естествени черти на човека и не обременяват душата.
- _____ Ние можем да се освободим от тежестите, които ни пречат да се реем из необятните небеса, като се отърсим от светските неща в този живот.
- _____ Домът на душата е в този свят.

РАЗДЕЛ 13

Бахаулла казва:

След като сътвори света и всичко, което живее и се движи в него, Той, чрез категоричното действие на Своята върховна и неограничена Воля, реши да отличи човека и да го удостои с уникалната способност да Го познава и да Го обича – способност, която трябва да се счита за задвижващия импулс и главната цел, заложили в основата на цялото сътворение. ... До най-дълбоката същност на всяко Свое творение Той разпръсна светлината на едно от Своите имена и го направи приемник на великолепието на едно от Своите качества. В същността на човека обаче съсредоточи блясъка на всичките Си имена и качества и го направи огледало на Самия Себе Си.

Единствен сред всички Божии създания човекът е отличен с такова голямо благоволение, с толкова дълготрайна благодат.¹⁷

1. Попълнете празните места в дадените по-долу изречения.

- a. Бог е решил да отличи човека и да го удостои с уникалната способност да _____ .
- b. До най-дълбоката същност на _____ творение Бог е разпръснал светлината на _____ и го е направил приемник на великолепието на _____ .
- c. В същността на човека Той е съсредоточил блясъка на _____ и го е направил огледало на _____ .

2. А сега отговорете на следните въпроси:

- a. Можете ли да изброите няколко от Божиите присъщи качества? _____

- b. Кои от Божиите присъщи качества човешката душа може да отрази? _____

- c. Как могат да бъдат отразени тези присъщи качества? _____

- d. С какво специално благоволение е отличен единствено човекът? _____

3. Кои от следните твърдения са верни?

- _____ Човекът не е отличен с нещо по-различно от останалото творение.
- _____ Способността да познава Бог и да Го обича трябва да се счита за задвижващия импулс и главната цел, заложи в основата на цялото сътворение.
- _____ Същността на всяко творение е получило едно от Божиите качества.
- _____ Човешката душа може да отразява всички Божии качества.

РАЗДЕЛ 14

Бахаулла ни казва:

Но тези сили, с които Слънцето на Божествената щедрост и Изворът на небесно ръководство е надарил същността на човека, са латентни в него, така както пламъкът е скрит в свещта, а лъчите светлина скрито присъстват в лампата. Тяхното сияние може да бъде помрачено от земни желаниа, така както слънчевата светлина може да се затъмни от праха и мръсотията, които покриват огледалото. Нито свещта, нито лампата могат да бъдат запалени само чрез собствените им усилия, нито пък е възможно огледалото само да се освободи от мръсотията си. Повече от очевидно е, че докато не се запали огъня в нея, лампата няма никога да светне и ако не се премахне мръсотията от огледалото, то никога няма да може да покаже образа на слънцето, нито да отрази неговата светлина и красота.¹⁸

1. Какво означава думата „латентен“? _____

2. Кои са някои от латентните способности на човешката душа? _____

3. Каква потенциална способност притежава лампата? _____
4. Каква скрита способност притежава огледалото? _____
5. Какво трябва да направите с лампата, за да може тя да дава светлина? _____

6. Какво трябва да направите с огледалото, за да може то да отразява светлината? _____

7. Лампата и огледалото могат ли сами да проявят спотаените в тях способности? _____
8. Как можем да свържем тези два примера с човешката душа? _____

9. Кой може да накара човешката душа да разкрие своя потенциал? _____

РАЗДЕЛ 15

Бахаулла заявява:

Вратата към познаването на Предревния винаги е била и ще продължава завинаги да бъде затворена за хората. Никога човешкият разум няма да получи достъп до Неговия свещен палат. Като знак на Неговата милост обаче и като доказателство за обичта Му към тях, Той е проявил на хората Слънцата на Неговото божествено ръководство и Символите на Неговото божествено единство, и е наредил знанието за тези пресвети Създания да бъде равнозначно на знанието за Него Самия. Който е познал Тях, е познал Бога. Който се е вслушал в техния зов, се е вслушал в Божия Глас и който е потвърдил истината на тяхното Откровение, е потвърдил истината на Самия Бог. Който се е отвърнал от тях, се е отвърнал от Бога и който не е повярвал в тях, не е повярвал в Бога. Всеки един от тях е Божият Път, който свързва този свят с небесното царство, и Знамето на Божията Истина за всеки обитател на земното и на небесното царство. Те са Проявленията на Бога сред хората, доказателствата за Неговата Истина и символите на Неговото великолепие и слава.¹⁹

1. Отговорете на следните въпроси, имайки предвид горния цитат:
 - a. Възможно ли е да опознаем Бог директно? _____
 - b. Как тогава можем да научим за Бог? _____

 - c. Можете ли да изброите някои от Слънцата на Неговото божествено ръководство? _____

 - d. В Чий Глас са се вслушали онези, които са чули Божиите Проявления? _____

 - e. От Кого се отвърщаме, когато пренебрегваме призива на Божиите Проявления? _____

2. Попълнете следните изречения:
 - a. Вратата към познаването на Предревния винаги е била и ще продължава завинаги да бъде _____ .
 - b. Никога човешкият разум няма да получи достъп до _____
_____ .
 - c. Бог е изпратил Неговите Проявления като знак на Неговата _____ и като доказателство на Неговата _____ .

- d. Знанието за Божиите Проявленията е равнозначно на _____
_____.
- e. Който е познал Тях, е _____.
- f. Който се е вслушал в Техния зов се е _____.
- g. Всеки един от Тях е Божият Път, който _____

_____.

3. Кои от следните твърдения са верни?

- _____ Ние можем да израстваме духовно единствено чрез собствените си усилия.
- _____ Бог ни е дал разум и той е достатъчен за нашия напредък и развитие.
- _____ Ние ще се развиваме и напредваме духовно, като познаем Божието Проявление и няма защо да полагаме повече усилия.
- _____ Ние можем да се развиваме духовно като познаем Божието Проявление и като полагаме усилия да живеем според Неговите учения.
- _____ Можем да познаваме Бог директно.
- _____ Човешкото същество може да стане точно като Бога.
- _____ Бог е извисен много отвъд човешкото разбиране.
- _____ Когато се вслушваме в думите на Божието Проявление, ние се вслушваме в Божия Глас.

РАЗДЕЛ 16

Бахаулла обявява:

Божиите Пророци и Пратеници са били изпратени на земята с единствената цел да водят човечеството в правия Път на Истината. Целта, лежаща в основата на Тяхното откровение, е била да подготвят и просвещават хората, за да могат те, в часа на смъртта, да се издигнат до престола на Всевишния в състояние на съвършена чистота и святост и в пълно себеотречение.²⁰

А в един друг пасаж Той казва:

Човекът е най-висшият Талисман. Липсата на подходящо образование обаче го е лишила от това, което е вродено и присъщо за него. С една дума, излязла от Божиите уста, той бе създаден; с друга бе напътен да познае Извора на своето просвещение; и с още една бяха гарантирани неговото положение и предназначението му на този свят. Великото Същество казва:

“Гледайте на човека като на мина с безценни скъпоценни камъни. Но само образованието може да накара тази мина да разкрие своите богатства и да позволи на човечеството да се възползва от тях. Ако човек си направи труда да размисли върху онова, което Светите писания, изпратени на земята от небето на Божията свещена Воля ни разкриват, той веднага ще разбере, че тяхната цел е на всички хора да се гледа като на една душа, за да може печатът с думите “Царството ще бъде на Бога”, да бъде положен върху всяко сърце, а светлината на Божествената щедрост, благоволение и милост да озари целия човешки род..”²¹

1. С каква цел са били изпратени на земята Пророците и Божиите Проявления? _____

2. Каква е целта, заложена в Тяхното откровение? _____

3. Какво означава думата „талисман“? _____

4. Какви са последствията от липсата на подходящо образование? _____

5. До какво може да доведе подходящото образование? _____

6. Кой е Изворът на нашето просвещение? _____
7. Каква е нашата съдба? _____

8. Посочете някои от безценните скъпоценни камъни, които образованието разкрива: _____

9. Какво разбираме веднага, когато размислим дълбоко над Светите Писания? _____

РАЗДЕЛ 17

Бахаулла уточнява:

Питаш Ме също така и за състоянието на душата след отделянето ѝ от тялото. Знай наистина, че ако душата на човека е следвала Божиите напътствия, тя непременно ще се върне и ще се пресели при красотата на Възлюбения. Кълна се в Божиите добродетели! Тя ще достигне такова положение, което ничие перо не може да опише и ничий език да обрисова. Душата, която е останала вярна на Божието Дело и е следвала непоколебимо Неговия Път, ще придобие след възнесението си такава сила, че всички създадени от Всемогъщия светове ще бъдат облагодетелствани от нея.²²

1. Довършете следните изречения:

- a. Ако душата на човека е следвала Божиите напътствия, тя непременно ще _____
_____.
- b. Тя ще достигне такова положение, _____
_____.
- c. _____, която е останала _____ на _____
и е _____ непоколебимо _____ ще придобие след
_____ такава _____, че всички създадени от _____
_____ светове ще бъдат _____.

РАЗДЕЛ 18

Бахаулла ни казва:

Благословена е душата, която в мига на отделянето си от тялото е пречистена и освободена от лъжовните представи на хората в този свят. Такава душа живее и действа според Волята на своя Създател и преминава в най-възвишения Рай. Небесните Девици, които обитават най-прекрасните палати, ще кръжат около нея, а Божиите Пророци и Неговите избраници ще искат да дружат с нея. Тя свободно ще общува с тях и ще им разказва за това, което е трябвало да преживее, следвайки пътя на Бога, Господаря на всички светове.²³

Той трябва да прощава на грешния и да не презира низкото положение, в което е изпаднал, защото никой не знае какъв ще бъде неговия собствен край. Колко често грешникът в последния си час е достигал до същината на вярата и, изпивайки виното на безсмъртието, е поемал своя полет към Множеството във висините! И колко често благочестивият вярващ, в часа на възнесението на душата му, се е променял така, че е пропадал в пъкления огън!²⁴

1. В какво състояние трябва да е нашата душа, когато се отделя от тялото? _____

2. Посочете някои лъжовни представи: _____

3. В какво състояние пречистената от лъжовните представи душа ще живее и ще се движи след смъртта си? _____

4. Кои ще са другарите на една такава душа? _____

5. Тази душа ще може ли да общува и разговаря с Божиите Пророци и Неговите избраници?

6. Ние заем ли предварително как и кога ще свърши земният ни живот? _____
7. Какво можем да направим сега, за да постигнем предопределения за нас вечен живот? _____

РАЗДЕЛ 19

Абдул Баха обяснява:

Тъй като човешкият дух продължава да живее вечно след като изостави това първично тяло, той, както всичко съществуващо, безспорно може да се развива и затова човек трябва да се моли за душата на починалия тя да напредва, да ѝ се прости или да получи божествени блага, благосклонност и милост. Ето защо в молитвите на Бахаулла се отправя зов за помилване и прошка на онези, които са се възнесли в следващия свят. Нещо повече, точно както хората се нуждаят от Бога в този живот, така те се нуждаят от Него и в другия. Създанията винаги са нуждаещи се, а Бог е винаги изцяло независим от тях, било то в този свят или в идния.²⁵

Защо трябва да се молим за душите на починалите?

РАЗДЕЛ 20

Абдул Баха пише:

Когато човешката душа отлети от тази ефирна купчина пръст и се издигне в света на Бога, тогава ще падне всяко було и истините ще излязат наяве, и всички неща преди това неща ще станат ясни, а скритите истини – разгадани.

Помисли за това как в света на майчината утроба човекът е глух, слеп и нем; как е напълно лишен от възприятия. Но щом излезе от този свят на тъмнина и мрак, той преминава в света на светлината и тогава очите му започват да виждат, ушите му да чуват и езикът му да говори. По същия начин щом се устреми от това тленно място към Царството Божие, той ще се роди духом; и тогава очите на възприятията му ще се отворят, ушите на душата му ще се вслушат и всички истини, които дотогава не е познавал, ще му станат ясни и понятни.²⁶

1. Попълнете празните места по-долу.

a. Когато човешката душа напусне този свят, тогава:

всяко було _____ ,
истините _____ ,
всички незначайни преди това неща _____ ,
скритите истини биват _____ .

b. В света на _____ _____ ние сме _____ , _____ и _____ .

c. Когато се раждаме в този свят, тогава нашите очи _____ ,
ушите ни _____ , езикът ни _____ .

d. По същият начин, когато преминем в Царството Божие, ние ще _____
_____ .

e. Тогава очите на нашите _____ ще _____ , ушите на _____
_____ ни ще _____ и всички _____ ,
които не познавахме дотогава, ще ни станат _____ и _____ .

1. Преценете дали следните твърдения са верни:

- _____ Когато сме в света на утробата, ние знаем за този свят.
_____ Какво ще бъде състоянието ни след нашата смърт, е истина, непонятна за нас в този живот.
_____ Съвършено нови хоризонти ще се открият пред нас след смъртта.
_____ Когато умрем, ние се връщаме отново в този свят, за да се преродим.

РАЗДЕЛ 21

Бахаулла посочва:

А сега по твоя въпрос относно това дали душите на хората продължават да усещат, че са свързани помежду си и след отделянето им от тялото. Знай, че душите на хората на Баха, които влязат и се настанят в Пурпурния Кивот, ще общуват задушевно помежду си и ще бъдат така тясно свързани в живота, в желанията, в целите и стремежите си, като че ли са една душа. Всъщност те са знаещите, проникателните и разбиращите. Така е повелил Този, Който е Всезнаещият, Премъдрият.

Хората на Баха, които обитават Божия Кивот, всички до един съзнават взаимно много добре състоянието си и положението си и са свързани в близко и задушевно приятелство. Но това състояние все пак зависи от тяхната вяра и поведение. Тези от тях, които имат еднакъв ранг и положение, напълно си познават взаимно възможностите, характера, достоинства, заслугите и дарбите. Онези обаче, които са с по-нисък ранг, не са в състояние да разберат достатъчно добре положението или да оценят достоинства на превъзходящите ги по ранг. Всеки ще получи своя дял от Бога. Блажен е този, който е обърнал лицето си към Него и върви непоколебимо по пътя на Неговата любов, докато душата му полети към Бога, Върховния Господар на всичко, Най-могъщия, Вечнопрощаващия, Премилостивия.²⁷

1. Ще можем ли да разпознаем в следващия свят хора, които сме познавали в този свят? _____
2. Колко близко и задушевно ще е общуването между душите в следващия свят?

3. От какво ще зависят различията и отличаването на душите една от друга в следващия свят?

4. Ще има ли такива, които да са лишени от Божието благоволение? _____

РАЗДЕЛ 22

Бахаулла ни призовава:

О, слуги Мои! Недейте да скърбите, ако в дните на земния ви живот Бог ви е отредил и изпратил неща, противни на желанията ви, защото ви предстоят без съмнение дни на блажена радост и божествена наслада. Свети и духовно прекрасни светове ще се разкрият пред очите ви. Вие сте определени от Бога в този свят и за в бъдеще да вкусите от техните облаги, да изпитате техните радости и да получите дял от тяхната подкрепяща и подхранваща благодат. И несъмнено ще достигнете до всеки един от тях.²⁸

1. Преценете кои от следните твърдения са верни:
_____ Ние трябва да скърбим, когато нещата не стават, както ни се иска.
_____ Всичко, било то добро или лошо, е отредено от Бога.
_____ Всички ни очакват дни на блажена радост.

_____ Със сигурност ще видим светове, които са свети и духовно прекрасни.

_____ Предопределено ни е да вкусим от облагите на светове, които са свети и духовно прекрасни, както в този живот, така и в идния.

2. Защо не трябва да скърбим, когато ни се случат неща, противни на нашите желания? _____

3. Какво ни обещава Бахаулла в този откъс? _____

РАЗДЕЛ 23

В тази част вие разсъждавахте върху значението и смисъла на човешкия живот. Научихте много за природата на душата, за целта на живота в този свят, за това колко е наложително да развием духовни качества и за даденото ни обещание за вечен живот – великолепен и пълен с радости. Във втората част на книгата говорихме за двойната цел – да се стремим да постигнем собствено духовно и интелектуално развитие и да допринасяме за трансформирането на обществото. Ето ви сега възможност да се върнете отново на тази идея и мислене за важността да се постигнат и двата аспекта на тази цел в светлината на прозренията за прогреса на душата, до които стигнахте. Дискутирането на дадените по-долу теми може да помогне в процеса на вашите разсъждения.

1. *Развиването на духовни качества*
2. *Подчиняването на Божиите закони*
3. *Допринасянето за благополучието на човечеството*
4. *Напредването по пътеката на служене.*

БИБЛИОГРАФИЯ

1. From a talk given on 10 November 1911, published in *Paris Talks: Addresses Given by 'Abdu'l-Bahá in 1911* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2016 printing), no. 29.12–13, p. 109.
2. From a letter dated 1 April 1946 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Lights of Guidance: A Bahá'í Reference File* (New Delhi: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2010 printing), no. 1820, p. 537.
3. From a letter dated 28 July 2016 written on behalf of the Universal House of Justice.
4. 'Abdu'l-Bahá, in *Some Answered Questions* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2014, 2016 printing), no. 66.3, pp. 352–53.
5. Ibid., no. 38.5, p. 220.
6. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 9 November 1911, published in *Paris Talks*, no. 28.16, p. 104.
7. From a letter dated 31 December 1937 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Lights of Guidance*, no. 680, p. 204.
8. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), LXXXII, par. 8, p. 183.
9. 'Abdu'l-Bahá, in *Some Answered Questions*, no. 61.1–2, p. 334.
10. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, LXXX, par. 2, p. 174.
11. Ibid., LXXXI, par. 1, p. 176.
12. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 32, p. 11.
13. From a talk given on 6 July 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), pp. 315–16. (authorized translation).
14. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, V, par. 4, p. 8.
15. Ibid., LXXXII, par. 1, pp. 179–80.
16. Ibid., CLIII, par. 6, pp. 370–71.
17. Ibid., XXVII, par. 2, pp. 72–73.
18. Ibid., XXVII, par. 3, p. 73.
19. Ibid., XXI, par. 1, pp. 54–55.

-
20. Ibid., LXXXI, par. 1, p. 177.
 21. Ibid., CXXXII, par. 1, pp. 293–94.
 22. Ibid., LXXXII, par. 7, p. 182.
 23. Ibid., LXXXI, par. 1, pp. 176–77.
 24. Ibid., CXXXV, par. 3, pp. 300–1.
 25. ‘Abdu’l-Bahá, in *Some Answered Questions*, no. 62.3, pp. 340–41.
 26. *Selections from the Writings of ‘Abdu’l-Bahá* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2010, 2015 printing), no. 149.3–4, pp. 246–47.
 27. *Gleanings from the Writings of Bahá’u’lláh*, LXXXVI, par. 1–2, pp. 192–93.
 28. Ibid., CLIII, par. 9, p. 373.